

ARCHA

1
2005

ZPRAVODAJ O VÝCHOVĚ A VYUŽITÍ VOLNÉHO ČASU DĚTÍ A MLÁDEŽE

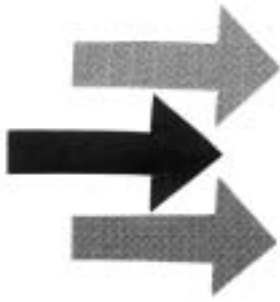
Náše téma: Autorita a výchova

Pomozme Asii!

ČRDM a Regiontour 2005

Autorita a výchova

Kolik bylo už napsáno na dané téma rad, příruček a knih? Na začátek svého „povídání pro přečtení“ sestavuji tedy barevnou mozaiku ze střípků moudrostí. Lidstvo, jednotlivci, děti – byly, jsou a vždycky budou vychovávány k několika základním vlastnostem. Mezi prvními má své pevné místo i moc neboli autorita. Mocný, mající autoritu, pochází z hebrejského slova Eloáh. Vše je definováno jako schopnost dosáhnout vytčeného cíle. Tato schopnost může být založena na jednom z následujících faktorů – spravedlnost, moudrost, láska, důvěra.

V odborné češtině se užívá též pojem přirozená autorita, což je převládající vliv osobnosti. Vychovávat děti pomocí citované autority, tak to chce mít znalosti, cit pro věc, hodně štěstí, pevnou vůli, spoustu trpělivosti, nadměrné množství obranyschopnosti a šestý smysl. Rozhodně ji nezískáme řevem, vztekem či jinou nevhodnou metodou. Jako středoškolač-

Přirozená autorita = převládající vliv osobnosti

ka jsem nemohla vystát profesora tělocviku. Předstoupil (spíš předběhl, byl to šílenec, který neuměl ani chodit pomalu) v modré upnuté teplákové soupravě, bílých teniskách a pištalkou v ústech. „Já – písk – z vás – písk – ty sportovce – písk – udělám – písk, písk, písk,“ rozléhalo se velkou tělocvičnou. Neudělal. Dodnes nevyšplhám na vysokou železnou tyč. Po pravdě, problém mi dělá vyšplhat kamkoliv. Ale hrdě vlastním ředitelskou důtku, protože jsme rádo by autoritativnimo profesorovi sešili rukávy u bundičky a nastříkali tenisky barevnými spreji. Takže tudy cesta nevede.

Má přítelkyně učí angličtinu na základní škole. Při přípravě zadaného tématu jsem se jí zeptala, jak pozná, že má u žáků autoritu. „Když ji nemáš, hází po tobě křídý a bojíš se sáhnout z chodby na kliku u dveří,“ zněla docela jasná odpověď. Kantoři si ji prostě musí umět vybudovat. Ne si na to jen hrát. Lidičky z druhé strany lavičky rozdíl přeci poznají.

Dále máme autoritu rodičovskou. Těžké spojení, ještě složitější praxe. Nic nás ovšem dostatečně nepřipraví na výchovu ratoletů více než ditko samotné. Pokoušíme se dokonale zvládnout předem připravený výchovný plán. Některé kroky občas vynecháme, jiné dopíšeme. Existují i body, které raději ani neprovádíme. Jak tedy nejlépe skloubit autoritu s výchovou?

Do počáteční mozaiky chybí ještě jeden střípek, pro mě ten nejbarevnější. V básnické próze *Prorok* od libanonského spisovate-

le a mlíře jménem Chalíl Džibrán je napsána nádherná kapitola O dětech. Dovolím si citovat poslední odstavec:

„Jste luky, z nichž jsou vaše děti vystřelovány jako živé šípy. Lučištník vidí na stezce nekonečnou terč a napíná vás svou silou, aby jeho šípy letěly rychle a daleko. Ať napínání rukou Lučištníka je pro vás radostí. Neboť jak miluje šíp, který letí, tak miluje luk, který je pevný.“

*Marie Molková – Hromča
ilustrační foto
archiv sdružení Pionýr*

Témata Archy 2005:

1. **Autorita a výchova;**
2. **Financování neziskových organizací;** 3. **Děti a právní prostředí v EU;** 4. **Bambiriáda 2005 (dvojčíslo);** 5. **Jaké byly prázdniny?;** 6. **Spolupráce v neziskovém sektoru;**
7. **Výchova k zájmu o veřejné dění;** 8. **Slavíme s oddílem svátky**

Uzávěrky příspěvků Archy:

Číslo 1	15. ledna
Číslo 2	10. února
Číslo 3	10. března
Dvojčíslo 4 – Bambiriáda	10. června
Číslo 5	10. srpna
Číslo 6	9. září
Číslo 7	10. října
Číslo 8	10. listopadu

Zpravodaj ČRDM o výchově a využití volného času dětí a mládeže

ARCHA

Registrace Ministerstvem kultury: MK ČR 8135
Tematická skupina 13A/A8, ISSN 1212 – 5016
Podávání novinových zásilek povoleno
Českou poštou, s.p., odštěpný závod Přeprava,
č.j. 1259/99 ze dne 29. 3. 1999

Redakce: Jiří Majer – vedoucí redaktor,
Mgr. Jiří Zajíč

Adresa redakce: Česká rada dětí a mládeže
Senovážné náměstí 977/24, 116 47 Praha 1
tel: 234 621 210, fax: 234 621 541
e-mail: archa@adam.cz
IČO: 68379439

Graf. úprava a sazba Michala Rocmanová ak. mal.
Tiskne TG TISK s.r.o. Lanškroun
Fotografie z archivů členských sdružení ČRDM
Příspěvky přijímáme nejlépe ve Word 7.0 nebo RTF
Vychází 8 x za rok

Foto na přední obálce: Jiří Majer, Letní Dům, Klub
Pathfinder, archiv ČRDM
Foto na zadní obálce: archiv UNICEF, Letní dům, Jiří
Majer, Dodge City, Petr Zákostelský

Autorita pramení z úcty

Rozhovor s filozofem a přírodovědцем Radimem Paloušem, emeritním rektorem Karlovy univerzity

Zastavme se nejprve u samotné „výchovy“. To slovo sice docela často užíváme, ale obávám se, že většina čtenářů by se dostala do rozpaků, kdyby měla jasně říci, co se jim vlastně myslí. Jakou odpověď dává filozofie výchovy?

Školní příklad: Fyzikální téma – velmi zdatný profesor se snaží určitý problém vyložit posluchačstvu – cítí a na očích vidí, že žáci nechápou – tak tedy znovu: opět bezúspěšně – pouští se do výkladu po třetí – a tu pochopí, že on sám věci vlastně nerozumí, a řekne těm, kterým věc vysvětloval, že se o vysvětlení pokusí příště znovu, až se sám lépe poučí; on totiž při svém výkladu nepoučoval, protože i on byl v oné chvíli „naslouchajícím“... Pozorovatel, třeba inspektor, by mohl říci: co si stoupá za katedru, když látce nerozumí – jenže on to nevědě! Protože však byl skutečným učitelem–vychovatel, byl přítomen nejen jako úředně vyzkoušený a pověřený znalec, nýbrž „seděl“ s těmi poučovanými v lavici, byl s nimi – a proto i sám poučitelný o reálné situaci. Náš fyzik nejen vyučoval, on vychovával! Výchova je v tomto smyslu dialog, i když třeba mluví jen jeden. Ostatně, často se stává, že sice mluví dva či více, ale jsou to vlastně jen pluralitní monology. V našem příkladě byl učitel s žáky nepochybně v „rozhovoru“. Výchova předpokládá riskantní vstoupení do vztahu „rovný s rovným“, byť by šlo o mateřskou školku.

Když se dnes snažíme překládat z nejužívanějšího cizího jazyka – angličtiny – narážíme na to, že zatímco angličtina má jen své education – máme v češtině výrazy dva: „výchova“ a „vzdělání“. Co tím říká čeština podstatného?

Mnohé cizojazyčné výrazy jsou z latiny: e–ducatio; ducere znamená vést, tedy ex–ducere je vy–vádět, vy–vésti; v němčině potom Erziehung (výchova) doslova vy–tahovat. Naproti tomu české slovo vý–chova má v kmeni chov, chovat, chovejte mě, má matičko, jako mišeňské jablíčko, tedy uchovat, zachovat, schovat...

Teprve jako předpona přistoupí ono vý– (latinské e–). Je to důraz na dětskou a vůbec lidskou jedinečnost, respekt k neopakovatelné individualitě, kterou je třeba šetřit, než se k slovu dostane ono ex–, vy–. Já pokládám výchovu za širší pojem, jehož částí může být i vzdělání – existují ovšem i jiná stanoviska.

O jednom z neznámějších pedagogů všech dob – našem Janu Amosovi Komenském – většinou Češi jenom vědí, že „škola má být hrou“. V čem tkví podle Tebe skutečná velikost a stálá aktuálnost jeho pedagogického přístupu?

Školou jakožto hrou Komenský doslovně minil školu na jevišti, šlo o jakási představení, v nichž děti (až osmdesát najednou) hrají předepsané role. Metaforicky se dnes školní „hrou“ rozumí to, co plyne z Komenského didaktických principů („fundamentů“), že učitel má například postupovat od snadnějšího k nesnadnějšímu, že nic nemá zamotávat, ale postupně učivo rozvíjet, že soustřeďuje výuku vždy jen kolem jedné věci, že žáky nepřetěžuje, nespíchá, že prostě vyučuje co nejpřírozeněji. Komenského význam je především v tom, že dnešek, kdy výuka se rozpadá do jednotlivých

ROZHOVOR

školních stupňů, tříd a předmětů a kdy nakonec ústí do úzkých specializací, je náš filozof výchovy soustředěn na celek života od mládí přes dospělost až po stáří, na celý svět jako školu, na vzdělání jako lidskou odpovědnost ve vztahu k tomu, čím člověk (jakožto obraz Boží) je povolán.

Jaké podmínky klade samotný proces výchovy na osobnost vychovatele?

Vychovatel není odpověden jen sobě či jen dané školní instituci, nýbrž celému lidskému společenství a – v duchu Komenského – osudu celého světa, a to skrze toho nebo ty, kdo jsou mu svěřeni do výchovné péče. Existují potom nejrůznější deklarované předpisy (jaksi „samozřejmé“), které má dobrý vychovatel či učitel splňovat: vzdělanost, morální bezúhonnost, láska k svěřencům, slušný vzhled a podobně. První „podmínka“ je ovšem vstřícný dialogický vztah.

Teď už se nemůžeme vyhnout otázce týkající se „autority“. Co charakterizuje takovou autoritu ve výchově?

Pravá autorita ve výchově pramení ze vzájemné úcty k druhé straně, z respektu. Onen učitel fyziky dle mého soudu si autoritu u žáků nevynucoval násilně, nýbrž ji podržel svou odvahou znovu a znovu vstupovat do problému věci samé; ba v té chvíli byl vychovatelem díky nedeklarované věcnosti, díky nevyhlašované oddanosti pravdě, skutečnosti, která se právě odehrávala za přítomnosti žáků. To neznamená, že učitel či vychovatel je rovným mezi rovnými, protože je tu asymetrie v odpovědnosti: učitel je odpovědný za výuku žáků, vychovatel za vychovávání, nikoli naopak. Symetrie je pouze ve vzájemném respektu jednoho k druhému.

Zdá se, že dnes mají problémy s tím převzít autoritu vychovatelé všech typů – rodiče,

učitelé, vedoucí oddílů... Dá se v tom vystopovat nějaká univerzální příčina?

Myslím, že ano. Mnohé „zásvět-ní“, „podsvět-ní“ i „nadsvět-ní“ instance, které naléhaly na lidský život, podrobený neoddiskuto-vatelým absolutním měřítkům a absolutnímu posouzení, zmizely postupně z obzoru moderního světa. Dnes, v době vědy a tech-niky, časem ztratily aktuálnost, ponořily se do minulosti – a lid-ská libovůle se stala suverénním rozhodčím. Hovořívá se o detabui-zaci – vše je člověku dovoleno, jen když se to podaří před lidskýma očima definitivně ukryt, cokoli vyšvindlovat, cokoli vychytračit, to je to úspěšné. Odtud suvereni-ta, povýšenost silných nad slabý-mi, bezostyšné lhaní přemluvačů, drzost velmi mnohých teenagerů, „výchova“ k sebevědomému aser-tivnímu vystupování...

Může být vůbec autoritou ně-kdo, kdo sám žádnou autoritu neuznává?

Pak je to „autoritářský“ po-výšenec, sebejistý manipulátor, nesolidární s těmi, kteří jsou mu „podrobení“. Přirozenou autoritu, tu, která není nadvládou, nýbrž spoluúčastí, mít nemůže!

Když se dnes vedou diskuse o narůstající agresivitě dětí a mládeže, o stále větším okru-hu dětí a mladistvých, kteří

jsou zasaženi tím, čemu se dnes říká „sociální patologie“, jako odborníci se uvádějí psychologové, sociologové, právníci, kriminalisté – ale skoro nikdy vychovatelé. Proč současná společnost od vychovatelů skoro nic nečeká?

To plyne ze skepse k vychova-telství. Někoho něčemu vyučovat – jazykům, vědám, řemeslu – to se obecně vnímá jako možné a zá-hodné. Výchova však po všech staletých zkušenostech s tragédi-emi – zvláště ve 20. století – tuto osvícenskou důvěru ztratila a po-strádá ji. Což všechny ty evropské světové války, holocausty, tota-lismy nejsou masivním důvodem k výchovné rezignaci? Vždyť ne-poskytují evropsky vychovanému lidstvu přijatelné záruky! Evropa přece měla po celá dvě poslední staletí nejrozšířenější výchovný a vzdělávací systém a velmi proškolené obyvatelstvo! Jak mají současníci sázet na výchovu?

Můžeš z vlastní zkušenosti potvrdit, že ideál „celoživotní výchovy“ není jen hezkou frází či zbožným přáním?

Nejprve co se rozumí „celoživot-ní výchovou“? Může jít o nutnou adaptaci k rychle se měnícím podmínkám úživy, a tedy např. o tzv. přeškolení nebo rozšířo-vání vzdělání (dejme tomu o cizí jazyky) či o nabývání širších nebo jiných kvalifikačních osvědčení – to vše vynucuje doba sama. Další vzdělávání tohoto typu není „všeobecným vzděláváním“ a vů-bec ne celou výchovou. Dospívá-ním a stárnutím člověk zakouší ledacos – radosti, zklamání, zis-kává zdatnost jak ve své profesi, tak zkušenost v celkovém svém životním počinání. Zdalipak lze vždy konstatovat, že prostě tím zmoudří? Zaručit to nelze – a tak se stává, že z běžného občanské-ho života „vyvržený“ penzista ani neví o své významné šanci člove-ka dosti starého. Starý člověk už

totiž není v pozici ambiciózního mladíka či dospělého, zkrátka lidí aspirujících dostat se výš, ať pozici, či hmotným zabezpečením, a proto stáří nemusí být pouze ztrátou, ale přináší cosi význam-ného: nabízí rozhled nedetermi-novaný dřívějšími přirozenými tlaky, nabízí moudrost zkušeného odstupu, svobodu nadhledu... Ovšem dnes – v době zábav, tj. zaplňování hrozící propasti prázd-ná – je zvykem usilovat jaksi po návratu do dřívějšího stavu rušné denní „zabavenosti“, takže i staří (nejen děti) snadno noří svého ducha do „multimediální“ náru-če (dnes zřejmě na prvním místě televizní, ale hlásí se lákavé objeti počítačů), aby takto podrobení zapomenuli na svůj bdělý stav, totiž staří – a tím i na šanci stáří. Je pochopitelné, že – nepouče-ní o své kardinální úloze zrale starých – se degradují na konzumenty zbývajících chvil svého pobytu! I školy třetího věku, dnes tak populární, navštěvují staří nejednou proto, aby nějak strávili své dlouhé dny. Nelze mít poch-yby o charitativním smyslu takové nabídky – avšak tím se stáří miji svou velkou úlohou věku, který se nazýval kmetský. Komenský měl „školu stáří“ za nejvýznamnější ze všech škol; jejím „učivem“ bylo stáří samo, poznávání lidské situ-ovanosti před blížícím se koncem života, rozpoznávání pomíjivého a trvalého, časného a věčného. Ptal ses mě však po mé vlastní zkušenosti. Tedy – jako specialis-ta v oboru filozofie výchovy – mám pozici v tomto směru poněkud jinou: vím o úloze stáří už ze stu-dia. Dnes jsem však v pokročilém věku, který doléhá změněnými silami těla i myslí, znám dobře ono spočinutí v zábavě, nicméně ve svědomí zaslychám ono vážné výchovné Komenského volání.

*ptal se Jiří Zajíc
foto archiv autora*

Asie naši pomoc stále potřebuje!

Jistě jste o letošních Vánocích s pohnutím sledovali tragédii, která postihla státy kolem epicentra zemětřesení v Indickém oceánu. A nepochybně jste už také osobně přispěli na některé ze sbírkových kont na zmírnění následků ničivých vln tsunami.

Mezi postiženými je mnoho dětí a mladých lidí - mnohdy ztratili celé rodiny či řadu příbuzných! Proto jsme v uplynulých dnech na Adamu informovali především o iniciativě UNICEF. Jenže první vlna pomoci opadne a nastanou všední dny, kdy lidé v ostatním světě budou pomalu zapomínat... To bychom neměli dopustit, protože odstraňování škod a stavění nových domů pro lidi, kteří katastrofu přežili, bude trvat dlouho.

Protože v tomhle koutě světa

mám známé pracovníky s mládeží, hned po katastrofě jsem se spojil se skautskými organizacemi na Srí Lance, Maledivách, v Indonésii, Thajsku a Indii. Chtěl jsem jim vyjádřit účast se ztrátami na lidských životech a zjistit, co dělají na pomoc postiženým lidem a jak k tomu můžeme přispět my tady v České republice.

Zajímavou odpověď jsem dostal ze Srí Lanky - skauti tam založili speciální fond, na němž ze zahraničí shromažďují prostředky

pro výstavbu domů pro lidi, kteří ztratili střechu nad hlavou. Peníze pomohou uhradit materiální náklady (na jednu bytovou jednotku činí 1 500 - 2 000 amerických dolarů) s tím, že skauti napomohou jejich postavení dobrovolnou prací. Junák jim chce v tomto snažení pomoci, a proto jeho členové začínají mezi sebou sbírat peníze na nové domy na Srí Lance.

Předpokládám, že i další sdružení dětí a mládeže, třeba právě to vaše, mají nějaký vlastní sbírkový program. Nebo nějakým jiným zajímavým způsobem vyděláváte peníze na pomoc Asii. Česká rada dětí a mládeže chce na takové dobré příklady na Adamu i v Arše upozorňovat, aby lidská solidarita po pár týdnech dočista nevyprchala. Vždyť žijeme na jedné zemi - a máme možnost toto heslo loňské Bambiriády uvést v život skutečným dobrým činem!

Předem děkuji za vaši důležitou pomoc!

Pavel Trantina, předseda ČRD

ze zahraničí

ČÍSLA SBÍRKOVÝCH ÚČTŮ NA POMOC ASIÍ:

- **Český výbor pro UNICEF** (www.unicef.cz): 11771177/0300, variabilní symbol 800
- **Člověk v tísni** (www.clovekv tisni.cz): 991 991 991 / 0300, konstatní symbol: 0558
- **ADRA** (www.adra.cz): 85558555/0300, variabilní symbol 777

Prispět můžete i prostřednictvím dárcovské SMS s textem DMS ASIE na číslo 87777

- **Česká katolická charita** (www.charita.cz): 369-369369369/0800, variabilní symboly: 1071 - Indická republika, 1151 - Indonésie, 1711 - Srí Lanka

Přidejte se!

Jihovýchodní Asie právě prožívá peklo v podobě záplav, které si vyžádaly desetitisíce obětí, zničené domovy i infrastrukturu. Lidem chybí základní životní potřeby, voda, potraviny. Rozkládající se těla zvířat a lidí, bahno a nefunkující kanalizace navíc hrozí epidemií obrovských rozměrů. Jediné, co se v této chvíli dá dělat, je pomoci. Jakým způsobem?

Od nás ze střední Evropy především finančně. Léky, potraviny i voda jsou v okolí postižených oblastí mnohem levnější než u nás, poslat peníze se tedy vy-

platí více, než zaslání materiálu a proviantu. Peníze mohou být poslány přes účty okamžitě k místu, kde se bude humanitární pomoc zajišťovat. Vždyť za celkem malé peníze se dá zachránit život (150 Kč teplá přikrývka pro 1 dítě, 600 Kč proočkování jednoho dítěte - kompletní očkovací dávky proti tuberkulóze, černému kašli, spalničkám, tetanu, dětské obrně a záškrtu, jednorázové jehly, chladicí box, 2500 Kč ORT - Orální rehydratační terapie - pro záchranu života 625 dětí postižených těžkým průjemem a dehydratací).

Většina dětských organizací pravděpodobně nedisponuje něja-

kými přebytečnými penězi, máme to, co si těžce seženeme. Ale tak špatně, abychom nemohli nějakou tu tisícovku do postižených oblastí poslat, na tom nejsme. Vedení ZS Morava se rozhodlo poslat na konto UNICEF 3000 Kč, které, jak pevně věříme, pomohou dětem v postižených oblastech a možná zachrání i nějaký dětský život. Přidejte se k nám. Odložte malování klubovny, koupíte o jeden stan méně nebo nepojedete na tábor přes celou republiku, ale za humna, obrovsky ale pomůžete dětem na druhém konci světa.

*Martin Kříž,
Zeměpisná společnost Morava*

Pomoc Červeného kříže obětem katastrofy v jihovýchodní Asii

Humanitární pomoc Mezinárodního hnutí Červeného kříže a Červeného půlměsíce poskytovaná obětem přírodní katastrofy v jihovýchodní Asii byla okamžitá a patří svým rozsahem mezi největší.

1. Pomoc Mezinárodní federace Červeného kříže a Červeného půlměsíce

Okamžitá pomoc byla poskytnuta pro 200.000 osob formou 11 letů vypravených ze Ženevy; jen na Srí Lance bylo zřízeno 66 táborů Červeného kříže pro více než 40.000 evakuantů, působí tam 8 specializovaných týmů MF ČK a ČP. V Indonésii působí 7 záchranných a specializovaných týmů MF ČK a ČP, poskytujících pomoc 30.000 osobám a zajišťujících pitnou vodu pro 40.000 osob. Tým MF ČK a ČP působí rovněž na Maledívách. Celkem plánuje MF ČK a ČP humanitární pomoc pro postižené oblasti v hodnotě 70 milionů CHF pro 2 miliony osob v časovém horizontu 6-9 měsíců.

2. Pomoc Mezinárodního výboru Červeného kříže

V Indonésii dodal MV ČK nepromokavé plachty, oděvy a vědra pro 300.000 lidí a otevřel zde polní nemocnici se 100 lůžky. Na Srí Lance poskytl MV ČK balíčky se základními potřebami pro více než 20.000 rodin.

Pátrací služba MV ČK ve spolupráci s pátracími službami jednotlivých národních společností ČK a ČP zajišťuje pátrání po nezvěstných.

3. Pomoc Českého červeného kříže

Dne 30. 12. 2004 odeslal ČČK linkou Českých aerolinií na Srí Lanku do Colomba 523 čističek vody. Dne 30. 12. 2004 odeslal ČČK vojenským speciálem do Indonésie na Sumatru 4,5 tuny balené pitné vody. Dne 6. 1. 2005 odeslal ČČK linkou Českých aerolinií na Srí Lanku do Colomba 7,5 tuny balené pitné vody, džusů a sušenek.

Český červený kříž vyhlásil finanční sbírku na pomoc jihovýchodní Asii na konto Fondu humanity ČČK - č. účtu - 10030-7334011/0100, variabilní symbol - 444; ke dni 7. 1. 2005 se na tomto účtu sešlo již 4,5 milionu Kč.

Od 11. 1. 2005 zřídil ČČK dárcovskou telefonní linku Pomoci jihovýchodní Asii. Zavoláním na telefonní číslo 906 702 424 (po 24 hodin denně ze všech telefonních sítí kromě sítě Eurotel) přispějete částkou 70 Kč/1 min. Veškeré takto vybrané finanční prostředky budou prostřednictvím Fondu humanity ČČK využity na pomoc obětem katastrofy v jihovýchodní Asii. Český červený kříž se bude v dalším období podílet vybranými finančními prostředky na projektech obnovy organizovaných v jihovýchodní Asii Mezinárodní federací Červeného kříže a Červeného půlměsíce.

V Praze dne 10. ledna 2005

JUDr. Jiří Procházka

ředitel Úřadu ČČK

„I naši nejmladší členové Oblastní skupiny Mládeže ČČK Prahy 1 a 13, se rozhodli přispět svou sbírkou „troškou do mlýna“ a uspořádali mezi sebou sbírku a zároveň skupina vybranou částku navýší devětkrát a výtěžek převedena na sbírkový účet ČČK.“

Petr Bernat, čestný člen Mládeže ČČK

(Nedílnou součástí ČČK je i Mládež ČČK, členské sdružení ČRDM, pozn. red.)

Škola dětem Srí Lanky

V pátek 4. února 2005 – v den státního svátku Srí Lanky – byl benefičním koncertem v kongresovém sále hotelu Olšanka oficiálně odstartován projekt na obnovu škol zničených v závěru loňského roku na Srí Lance. S myšlenkou sbírky na konkrétní školu přišly děti z 96. PS Veselí nad Moravou z Prahy 10 s dětmi sdruženými při DDM Cvrček Děčín a oslovily účastníky finále celorepublikové soutěže Dětská Porta. Společně s dospělými organizátory Porty oslovili nadace Adra a Člověk v tísni i honorárního konzula Srí Lanky v ČR Josefa Pěnkavu. Všem se nápad líbil a slíbili podporu. Vstřícně se k celé akci postavili i umělci, které organizátoři požádali o účinkování na benefičním koncertě. „Kromě dětí tedy vystoupí například Stanislav Wabi Daněk, Pavel Dobeš, Jaroslav Hutka, Radka Fišarová, skupina Reliéf, Kvokál a další...“ vyjmenovává umělce Radek Zázvůrek, jeden z organizátorů Dětské porty.

Koncertem *Škola dětem Srí Lanky* však projekt neskončí. Naopak, je to jen oficiální start. Sběrka bude

mít pokračování na mnoha školách, přidávají se občanská sdružení dětí a mládeže, domy dětí a mládeže a na mnoha akcích pro děti v celé republice se objeví zapečetěné kasičky. „Nejde nám však o to, aby si děti doma řekly o peníze,“ doplňuje informaci Zdeněk Kult, další z organizátorů. „Chceme, aby se děti, školy i organizace zamyslely nad tím, jak peníze získat. Třeba sběrem druhotných surovin, děti si mohou strádat z kapesného, někde organizují prodej výrobků dětské keramické dílny, jinde dětský koncert atd. A jistě se najdou i další možné způsoby, jak peníze získat.“ Na sbírání je času dost. První část projektu Škola dětem Srí Lanky totiž končí až 1. června 2005, tedy na Mezinárodní den dětí. Teprve potom budou spočítány peníze ze všech kasiček a odeslány na příslušné konto konkrétní školy ve Srí Lance. Organizátoři počítají s tím, že děti z našich škol budou se svými kamarády na Srí Lance ve spojení i nadále. Internetem budou dostávat informace o tom, co se za jejich peníze postavilo nebo koupilo. V nejbližší době bude zprovozněna adresa www.skoladetemsrilanky.cz, kde najdete i podrobné informace o tom, jak se do akce můžete zapojit.

Dětská tisková agentura (DTA)

Z tiskové zprávy UNICEF:

Česká veřejnost ke dni 24. 2. 2005 pomohla dětským obětem tsunami prostřednictvím UNICEF částkou 30 648 501 Kč. (Tato částka je převedena na účet světového UNICEF, odkud jsou již od počátku katastrofy financovány veškeré náklady humanitární pomoci UNICEF v zasažených zemích.)

Celosvětově měl UNICEF na programy pomoci dětem v zemích zasažených tsunami získat do konce ledna částku 380 milionů dolarů, což je suma dostatečná na pokrytí potřeb programů UNICEF v postižených zemích na stanovené 3 roky. **Z tohoto důvodu UNICEF již nebude iniciovat žádné další projekty na získávání finančních prostředků pro pomoc zemím postiženým tsunami, s výjimkou těch, které již byly naplánovány.**

Pomoc UNICEF v zemích zasažených tsunami

Pracovníci UNICEF v Indonésii, Malajsii, Thajsku, Indii, na Srí Lance, Maledivách a v dalších zasažených zemích neúnavně zajišťují okamžitou pomoc a dlouhodobé projekty pro děti, které byly postiženy ničivou katastrofou. Práce UNICEF na místě se od prvních chvil po katastrofě zaměřuje zejména na pomoc v těchto oblastech:

1) Přežití dětí (očkování proti smrtelným nemocem,

zajištění pitné vody a hygieny, terapeutická výživa pro podvyživené děti a těhotné ženy)

2) Péče o opuštěné a osiřelé děti

3) Ochrana ohrožených dětí před zneužíváním

4) Obnova zničených škol a návrat dětí do škol

Díky podpoře celosvětové veřejnosti, včetně dárců z ČR, mohl UNICEF do postižených zemí dovézt tuny humanitární pomoci. V krátké době po katastrofě např. zajistil:

- 1 milion tablet na dezinfekci vody
- 3000 přenosných hygienických zařízení
- soupravy první pomoci pro 790 000 lidí na 3 měsíce
- 2,7 milionů tablet železa
- 10 tun směsi UNIMIX (směs kukuřice, cukru a oleje pro děti trpící těžkou podvýživou)
- 139 mobilních škol/školních stanů včetně učebních pomůcek (každý pro 80 žáků)

Vzhledem k tomu, že UNICEF ve všech postižených zemích trvale působil již před katastrofou, mohl zahájit humanitární pomoc již během několika hodin po této události.

UNICEF zároveň vyzývá laskavé dárcy, kteří přispěli na pomoc obětem tsunami, aby zvážili podporu programů v jiných částech světa, kde desítky milionů dětí bojují o přežití a naději na lepší život. Podrobnější informace lze nalézt na www.unicef.cz

Děti z druhého konce světa

Reportáž z Indonésie před katastrofou

Před nedávnem jsem měl možnost podívat se na druhou stranu planety Země, přímo do rovníkové Sumatry. A když jsem tak brouzдал pralesy, plazil se po sopkách nebo odpočíval pod kokosovými palmami na opuštěném ostrově a slíbil si, že až se vrátím, pošlu alespoň krátkou reportáž z cest.

Neměl jsem bohužel čas zjišťovat jak vypadá řízený volný čas dětí a mládeže. Jisté je, že v Indonésii (jejíž je Sumatra součástí) jsou děti mraky. Také je to čtvrtý nejlidnatější stát světa. Do školy chodí děti jako u nás od šesti let, do páté třídy nosí fialové kraťasy (holky sukýnku) a bílou košili, druhý stupeň nosí modrou variantu oblečení, středoškoláci chodí v šedě. Děti z mateřských školek jsou navlečeny jednotně do oranžových kalhotek. Když odzvonilo, z přízemních škol (vypadaly jak kasárna) se vyrojily mraky dětí. Mě ale zajímalo, co budou dělat teď.

Většinou jsme odpoledne už moc dětí neviděli, ty starší pásly buvoly, pomáhaly na rýžových polích, nebo se poflakovaly po okolí. Pokud potkaly nás, tak bohužel zebrały, v lepším případě se chtěly nechat za peníze vyfotit. Za fotku, kterou vidíte, ale nedostaly ani bonbon (ty jsem u sebe neměl a peníze jsem jim dát odmítl). S avizovanou dětskou prostitucí jsme se naštěstí nesetkali. V našem průvodci Lonely planet bylo ovšem číslo na místní pobočku UNICEF, která takové excesy řeší.

Nejoblíbenějším sportem místních dětí je fotbal a volejbal (a opravdu to umí), jejich tradiční dětskou hrou je jakýsi druh honičky po balvanech v moři (tuto hru mají dokonce vyobrazenou na tisícirupiové bankovce, která odpovídá našim třem korunám a místní černé kávě). Velice důležitý je rodinný život (vždyť průměrné indonéské dítě má 8 sourozenců).

O nedělích (v sobotu je pracovní den) jsme mohli vidět tyto obrovské rodiny na výletech a procházkách. Ve větších městech fungují skautské oddíly Gerakan Pramuka (Boy Scouts and Girl Guides Movement), ale křesťanských rodin je jen asi 10%.

Indonésie je chudá země a je jasné, že děti musí od útlého věku pracovat. Naštěstí tu platí povinná školní docházka, povinná angličtina, takže už desetiletého dítěte jsme se mohli zeptat na cestu. Místní děti volného času příliš nemají, prázdniny krátké, víkend jen v neděli, ale v každé vesničce stojí hřiště (alespoň volejbalové). Oblíbenou zábavou je bohužel televize, protože každá dřevěná bouda má barevnou televizi, satelit a video. Tak je možné, že ty pralesy, které mají za oknem a které se neustále zmenšují, znají místní děti jenom z obrazovky.

Martin Kríž
(Zeměpisná společnost Morava)
foto autor
převzato z www.adam.cz

Regiontour nabídl i výlety do dětství

Brontosauří nabídka

Představit svou činnost, nabídnout ji dětským zájemcům, jejich rodičům, případně dospělým, kteří ji fandí, a pozvat je na chystané akce bylo leitmotivem účasti ČRD M včetně některých jejích členských sdružení na letošních mezinárodních veletrzích cestovního ruchu v Brně. Regiontour a GO se konaly od 13. do 16. ledna 2005 a přilákaly – jako ostatně každoročně – do rozsáhlého areálu výstaviště v moravské metropoli davu lidí. Díky chápavému přístupu pořadatelských Veletrhů Brno, a.s., a především zásluhou Pavla Hofrichtera a jeho studia Rain si mohli návštěvníci veletrhů kromě nepřehledného množství propagačních materiálů s tematikou cestování v tuzemsku i zahraničí odnášet také ty, které vybízely k výpravám do pestrobarevného světa dětských her a fantazie.

V rámci veletržních doprovodných programů svorně postavily své stánky v patře jedné z obřích (výstavních) hal Sdružení přátel Jaroslava Foglara (SPJF), Asociace malých debujárů ČR (AMD ČR), Hnutí Brontosaurus (HB), sdružení Altus, INEX – SDA, Asociace turistických oddílů mládeže (A-TOM), Dětská tisková agentura (DTA), Jihomoravská krajská rada dětí a mládeže, YMCA a Rada dětí a mládeže Jihočeského kraje. Pochopitelně o sobě dala vědět i „zastřešující“ ČRD M, odděleně její další členské sdružení Keltoi a některé partnerské organizace. Jinými slovy: bylo na co se dívat a (v rámci daných možností) i co si vyzkoušet.

„Máme tady doprovodné aktivity pro děti: poznávání přírodnin, a zvířat žijících v přírodě; malí návštěvníci si tady u nás mohou poskládat i přiro-

Magnet pro návštěvníky: dětský folklorní soubor

dovědné puzzle,“ vysvětlila ochotně Lucie Nováková z Kanceláře Hnutí Brontosaurus. Pro ty starší připravili brontíci na Regiontouru EKO-kviz; letáky na stolcích zase informovaly kolemjdoucí nejen o hnutí a jeho cílech, ale i o problematice životního prostředí obecně, třeba o odpadech či obnovitelných zdrojích energie.

Diváčky vděčnou formu prezentace – vystoupení dětských folklorních souborů – zařadila do svého programu Jihomoravská rada dětí a mládeže (JmRDM), která se Regiontouru zúčastnila již třetím rokem. „Máme tady soubory z různých míst Moravy, především je to Sdružení přátel folkloru, kde jsou tyto soubory zaregistrovány. Působí na území Jihomoravského kraje a sdružuje asi 34 folklorních souborů, které mají dohromady na 1400 členů,“ popsala situaci zástupkyně JmRDM Bohuslava Jandourková (YMCA Brno). Členská sdružení rady – pionýři, YMCA, Foglarovci a další – podle ní očekávání týkající se prezentace jejich oddílů na veletrzích splnila.

Také debujáři ukázali, co dovedou

„Myslím si, že návštěvníky nejvíce zaujaly deskové hry a vůbec hry, které tady předváděly jak Junák, tak Sokolík ze Silůvek,“ míní Bohuslava Jandourková. Nabízený program podle ní zaujal spoustu dětí, a když ještě navíc dostaly nějakou odměnu, byly prý mile překvapeny. „Takže stoly u deskových her byly v podstatě celý den plné,“ dodala. Podotkla také, že ve čtvrtek se programu JmRDM zúčastnili i floorbalisté ze znojemské YMCA, mistři republiky – ti, kteří zvítězili v Evropě, byli prý totiž zrovna na utkání mimo republiku...

U stánku debujárů se mohli návštěvníci podívat „kouzelnickým“ čarům a trikům, i když podloženým neúprosnými zákony školní fyziky a chemie. Viděli třeba, jak z hořící směsi moučkového cukru a sody vylézají „faraónovi hadi“ karamelizovaného cukru, jak soptí plastová sopka, nebo jak ve sklenici octové vody stále dokola „samy od sebe“ cirkulují vhozené rozinky. U debujárů to zkrátka pořád hořelo, škvířilo se a čpělo, a tak shluky zvědavě přihlížejících návštěvníků příliš neřídily.

Z ČRD M

Chrudimský Altus mimo jiné ukazoval, na jakých akcích se podílel: Bambiriáda, balonová show, akce v parku, „čarodějnění“, pouštění lodiček... „Na co se návštěvníci ptají? Většinou si vezmou letáčky, jsou veselí, že si děti něco můžou odnést. Trošku se zajímají o náš program, pohrabou se ve fotkách, výročních zprávách – a jdou dál,“ zobecnili Lukáš Nutta a Věra Vrchlavská, jak to chodilo, nejspíš nejen u jejich stánku. Altus pro děti přichystal různé hry – třeba křížovatku s autíčky – a na chodbě rozvinul dobrých dvacet metrů čtverečních balícího papíru, které mají návštěvníci za několik hodin celé pomalovat vodovými barvami.

Sdružení přátel Jaroslava Foglara představilo hnutí Bobří stopou, určené pro kluby, oddíly i jednotlivce. Možnost přihlásit se do klubů či oddílů nebo jako dopisovatelé mají děti z celé republiky, upřesnil Karel Judex – Jestřáb. SPJF ve své expozici vystavilo časopisy Bobří stopou s navody na činnost a nabídko motivační pohlednice a kartičky, které jednak propagují jeho činnost, jednak se těší oblibě u sběratelů všech generací. „Největší zájem je o pohlednice, zvláště obrazy Vinnetou a Old Shatterhand a Jiřího Grbavice a kresby Pavla Čecha,“ prozradil Karel Judex.

Kolemjdoucí se zastavovali i u reprezentačního stánku DTA, která se zabývá dětskou žurnalistikou. Šéfredaktor rozhlasového klubu Litina z Centra volného času Lužánky Zdeněk Herzig rozvedl, že Dětská tisková agentura tvoří články pro internetové a rozhlasové zpravodajství a internetové noviny. Některé z těchto zpráviček se podle něj dokonce dostávají i do rozhlasu, do vysílání rozhlasového klubu Domino. „Na této expozici je možno se podívat, jakým způsobem se tvoří rozhlasový šot, zájemci si

Díky Altusu dostalo šanci i „pouliční umění“

tu mohou také prohlédnout výtisk jedné stránky internetových Malých (ale našich) novin,“ řekl Zdeněk Herzig. „Tady na výstavišti máme větší ohlas spíš u dospělých, kteří buď chtějí náš program dál prezentovat mezi dětmi, nebo se s ním setkávají jako s novinkou a nevědí, že nějaká taková zájmová činnost vůbec existuje,“ dodal.

Jistě, lze předpokládat, že většina návštěvníků veletrhů Regiontour a GO – především z řad expertů – nejspíš hledala a nacházela ve výstavních halách primárně něco trochu jiného, než s čím přišla dětská a mládežnická sdružení. Ale kdo ví? Jejich nabídku totiž mohli kolemjdoucí klidně považovat za svéráznou prezentaci nějaké exotické „cestovky“, která pořádá celoroční výlety do dětství.

Jiří Majer, foto autor

Krajským radám se zablýsklo na lepší časy

Jaký osud čeká krajské rady dětí a mládeže? Půjdou dál každá zvláště, svou vlastní regionální cestou – tu k prosperitě, jinde ke skomírání či pozvolnému zániku – nebo začnou účelně spolupracovat, mluvit stejnou řečí a hledat bok po boku své „místo na slunci“? A kde to místo vlastně je? A kde bude za pár let? V České radě dětí a mládeže (ČRDM), kde již nyní tři z nich jsou? Tyto a další otázky se vyrojily na semináři svolaném Jihomoravskou radou dětí a mládeže (JmRDM) na sobotu 15. ledna 2005 do Brna. Seminář byl ryze pracovní a jeho účastníci na něm jednali bez oficialit, otevřeně a přátelsky.

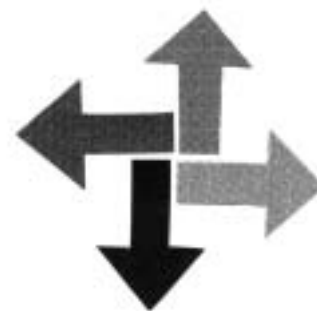
Dobrou vůli sednout si s ostatními za jeden stůl a? vyslechnout jejich názory, stesky a přání dali kromě předsedy ČRDM Pavla Trantiny jasně na jevo představitelé šesti dětských a mládežnických krajských rad: jihomoravské, zlínské, liberecké (RADAMLK), moravskoslezské (RADAMOK), jihočeské (RADAMBUK) a kraje Vysočina. Zástupci těch zbylých, kteří si do objektu tamní Městské rady Pionýra „Údolní“ nakonec cestu nenašli, nejspíš udělali chybu: blýskalo se tam totiž na lepší časy – dost možná, že i pro ně.

„Nastává doba, kdy by bylo dobře, abychom se sešli a porozprávěli o naší činnosti, protože určitě každý za těch pět let, kdy začaly vznikat první rady, už má za sebou jisté zkušenosti,“ zobecnil důvody setkání předseda svolavatelé JmRDM Jan Hochmann (Česká tábornická unie). Ukázalo se, že jeho intuice byla správná, že dětské a mládežnické krajské rady stojí na stejném rozcestí, že řeší hodně po-

dobné problémy a že zkušenosti jedněch se mohou hodit druhým. A co je vlastně páli? Některé – například zlínská, jež sdružuje šest organizací – poctivě hledají smysl své existence. Potřebují znát odpověď členských sdružení na otázku, zda má cenu jejich krajský článek držet, nebo zda je neúčinný a zbytečný, protože jim nic nepřináší. Nabízí se reorganizace krajské rady; chtějí touto cestou jít?

Další, třeba KRDM Vysočina (22 členů), se těší „v kraji“ solidnímu renomé. „Máme velmi slušnou pozici. Už dneska se nám daří připomínkovat a upravovat různé návrhy; dokonce jsme předložili úplně nový projekt, který už byl schválený a umožňuje čerpat prostředky na obnovu táborů,“ prohlásil zástupce zmíněné krajské rady Martin Paclík. Nabídku směrem k členským sdružením by na Vysočině rádi rozšířili ještě o ekonomický a právní servis, také o pomoc s granty. „Pokud by rada měla naplnit všechny své vize, tak by potřebovala člověka, který by se jí věnoval naplno,“ odhalil pak Martin Paclík Achillovu patu řady krajských rad. Profesionální přístup totiž vyžaduje i odpovídající zázemí a podminky, včetně těch finančních. „Zatím to děláme všichni bezúplatně. Nás pět, co tam teď jsme, kromě toho, že si vede-

zaměřeno jinam

Jednalo se bez oficialit, otevřeně a přátelsky me svoje organizace, chystáme někdy do jedné, do dvou do noci všechno, co je třeba,“ vyličil situaci ve „svě“ krajské radě Štefan Greš – Pišta (RADAMOK). Před letním výctem loňských aktivit RADAMOKu je přítom namístě smeknout: od organizování Bambiriády v osmi městech až po rozsáhlou ekologickou soutěž ve sbírání víček od PET lahví...

Ke slovu postupně přišli zástupci všech šesti krajských rad, za ČRDM řekl své i Pavel Trantina.

Výsledek?

ČRDM, která nyní zastřešuje 90 dětských a mládežnických spolků, sdružení a organizací, nevnímá krajské rady dětí a mládeže jako své krajské pobočky – přes podobný název jimi totiž nejsou, jde o samostatné subjekty s vlastní historií. To za prvé. Za druhé, ČRDM si váží jejich práce v regionech, především úsilí, které mnohde věnují přípravám Bambiriády. „Máme zájem na členství krajských rad v ČRDM,“ prohlásil za třetí Pavel Trantina a hned stručně vysvětlil, proč.

Česká dětská a mládežnická rada by podle jeho názoru přijetím krajských rad nabyla na větší reprezentativnosti, už s ohledem na to, že v národních radách evropských zemí je zastoupení „krajů“ a tamních lokálních sdružení běžné. ČRDM by se tím také více „připoutala k zemi“ a získala větší přehled o situaci v krajích, vzájemných vztazích členských sdružení a fungování jejich regionálních složek.

ČRDM může krajským radám naopak nabídnout prostor pro jejich spolupráci. „Myslím si, že ČRDM může hrát roli určité informační a koordinační platformy pro vás, třeba formou dobře fungující komory krajských rad v rámci české rady,“ nastínil jednu z variant Pavel Trantina.

Zmínil se i o možnosti prezentace krajských rad v médiích ČRDM (Adam a Archa), o posílení lobbingu na celostátní i krajské úrovni a o účasti na zajímavých projektech. Jako příklad uvedl projekt Být při tom, který v současném konceptu vychází z velkoryse pojatého a úspěšného francouzského modelu.

Buď jak buď, ČRDM nemá podle jejího předsedy zatím nějaký oficiálně schválený přístup ke krajským radám. Nemá také vypracován ani žádný „nabídkový list“, který by jim mohla okamžitě předložit. „Myslím si, že to je otázka přirozeného vývoje, kdy si navzájem řekneme, jaká jsou očekávání, jestli je dokážeme naplnit, co komu může spolupráce přinést a jestli je to účelné,“ nechává událostem volný průběh Pavel Trantina.

A brněnské setkání k tomu ve své odpolední části dobře posloužilo, námětů je po schůzce celá řada.

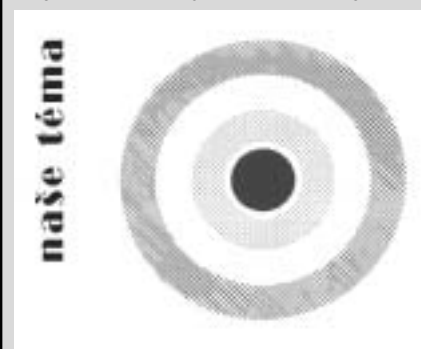
Jiří Majer
foto autor

Jihomoravská rada dětí a mládeže – www.jmrdm.unas.cz
Rada dětí a mládeže Libereckého kraje – www.radamlk.cz
Rada dětí a mládeže Moravskoslezského kraje – www.radamok.cz
Rada dětí a mládeže Jihočeského kraje – www.radambuk.cz

Ámosů je stále víc!

Celkem 38 nominací na titul Zlatý Ámos přišlo do 12. ročníku ankety o nejoblíbenějšího učitele České republiky Zlatý Ámos 2005. Je to o dvě přihlášky více než v loňském roce a o 8 více než předloni. Stejně jako v minulých letech mají i letos převahu paní učitelky. Poměr muži – ženy je 15 ku 23. Překvapením pro organizátory je, že z několika škol přišly přihlášky hned dvě. „Pravidla to nezakazují,“ říká ředitel ankety Slávek Hrzal.

naše téma

„Ale doporučím našim partnerům a porotě, aby

abychom to v dalších letech omezili. Přece ten nejoblíbenější, Zlatý Ámos, na kterém se shodne většina žáku školy, by měl být jenom jeden,“ dodává Slávek Hrzal. Překvapením je letos také počet nominací z hlavního města – celkem 8 pedagogů. Z toho polovina učí na Praze 4, tedy v městské části, kde působí i dosavadní Zlatý Ámos Jiří Luka.

Jitka Poková – ředitelka ZŠ Mendíkù a Jiří Luka – učitel tamtéž, Zlatý Ámos 2004

Všechny přihlášky jsou jako obvykle zveřejněné na internetových stránkách www.zlatyamos.zde.cz. Už je má také k dispozici i porota – předsedou je jako v minulých letech MUDr. Jan Cimický. Porota na základě přihlášek vybrala ty, kteří postoupili do semifinále. To se uskutečnilo v pátek 18. února tradičně v Zrcadlovém sále Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. Nezahálejí ani pořadatelé ankety „Snažíme se o to, aby se při semifinále se všemi oblíbenými učiteli setkala i paní ministryně Petra Buzková,“ upřesňuje Slávek Hrzal. A samozřejmě pilně pracujeme na organizaci březnového finále v pátek 11. března 2005 v Kongresovém centru v Praze. Postoupí do něj už jen šest pedagogů. Slavnostní korunovace pak bude tradičně týž den večer na Kantorském bále v Národním domě na Vinohradech.

Finalisté: Balík Ondřej, Blahout Luboš, Čiklová Martina, Houkalová Hana, Lukášek Josef, Peterka Dušan, Štěpničková Marie.

Dětská tisková agentura (DTA)
Foto Petr Zákostelský

Andělská slavnost

Pátý ročník adventního setkání v Kropachu u Cvikova 4. - 5. prosince 2004.

„Po špičkách mezi nás vstoupil čas prosincových dlouhých nocí. Celá krajina už tu a tam oblékla bělostně nadýchané slavnostní šaty. Přišel čas pohádkový, jako stvořený pro andělská setkání..“

Kdesi daleko v Lužických horách, uprostřed lesů, na konci tenounkých cest, v čase tajemného adventu, se už mnoho let dějí andělské zázraky.

I letos ze tmy zazářilo světlo, bylo slyšet šustění andělských křídel, tóny písní a rozpustilý smích těch nejmenších andělků.

A právě o té letošní Andělské slavnosti vám chceme vyprávět:

Na prahu setmění před kostelem Čtrnácti svatých pomocníků se andělé rozezpívali v doprovodu kytary, flétny a houslí. Za zvuku koled vstoupili všichni spolu s malými i velkými, místními i vzdálenými, do kostela, který na chvíli zahalilo šero přicházejícího večera. Světlo se po roce opět rozžehnilo příchodem vyvoleného anděla. Ten uvítal všechny milé hosty a posléze rozsvítil světla andělská. A nejen to. Přivítal i kapelu Ensemble terrible & hosté, která rozezpívala a rozezněla tiché kostelní zdi. Po adventním koncertu na děti čekalo světelné a jiskřivě barevné překvapení, malý andělský ohňostroj. Potom se andělé rozloučili a pozvali vzácné hosty k dalšímu kouzelnému setkání do dětského domova.

Cinkání triangu svolalo všechny bělostné bytosti do nebeského hlavního sálu. Každý anděl prošel nebeskou branou, kterou chránili andělští strážci. Brána se otevřela všem malým, velkým, větším i největším andělům.

Přípitkem jsme oslavili páté jubilejní výročí této milé slavnosti.

Na hostinu nás pozvali andělští číšníci a kuchaři. U nazdobených stolů, plných všelijakých dobrot, jsme se opravdu mohli cítit jako v nebi.

Celý večer byl provázen vánočním a letnědomním zpíváním. Děti z dětského domova rozehrály veselé divadelní představení Čert a Káča, přidaly básničky, říkanky a písničky. V další části večera nás pohladilo po duších křehké, něžné a hravé dětské taneční představení „Předvánoční život Mariin“. Zpíváním se celý večer slavnostně uzavřel.

ze sdružení

Druhá adventní neděle všem, kteří se nechali zlákat naším pozváním, přinesla tvořivý dopolední čas. Celý dětský domov se proměnil v umělecké dílničky. Vznikaly andělé z ovčí vlny a hedvábného papíru, odlévaly se svíčky z včelího vosku, malovaly se perníčky, vytvářela se zajímavá vánoční přání a spousta dalších věcí.

Nedělní odpoledne bylo pohádkově loutkové a ve-sele rozezpívané. Z Prahy za námi pod nebesa přijeli Milan Forman a Petr Vacek.

Možná se i vy napřesrok proměníte v andělské bytosti a společně se setkáme...

Andrea Hanzlová, Lucie Kokrdová
foto: Martin Andrl, Jiří Kokrda

ANDĚLSKOU SLAVNOST podpořili: SODEXHO - společné stravování a služby, Magistrát hlavního města Prahy, Ministerstvo kultury, Ministerstvo práce a sociálních věcí, Nadace Naše dítě a další vzácní dárci.

**ANDĚLSKOU SLAVNOST přichystali, provázeli a hostili: Občanské sdružení LETNÍ DŮM, Senovážné náměstí 24/977, 116 47 Praha 1, www.letnidum.cz
Dětský domov a Speciální školy, 471 57 Kropach 47**

DODGE CITY, d.t.o.

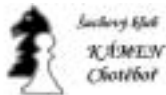
Psal se rok 1988 a několik vysokoškoláků se rozhodlo, že se obleče do kovbojského a vyjede do přírody. Tuto akci zopakovali ještě několikrát. Rýžování zlata, střelba, lasování nás nadchlo všechny.

Přišla Sametová revoluce.

Zaměstnání. Rodina. Stěhování.

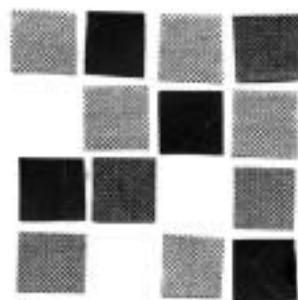
Vzpomínka na kovbojské akce v přírodě však byla silnější. Postupně vykrystalizovala myšlenka na pravidelná setkávání. V roce 1994 zakládáme občanské sdružení *Dodge City*, které je součástí *České tábornické unie*. Hned v následujícím roce pořádáme náš první letní tábor – ve Strážné u Lanškrouna. Samozřejmě si hrajeme na kovboje. Je nás dohromady pouze třicet, takže maličký tábor. V následujícím roce pořádáme náš „nejdivočejší“, tj. nejprírodnější tábor. V Potštejně u řeky Orlice, na zelené louce, kde musíme postavit stany, kuchyň, jídelnu a latríny. Celý tábor si hrajeme na *Cestu kolem světa*. Bylo to krásné, ale stále cítíme, že to není to „pravé ořechové“.

V roce 1996 se osamostatňujeme a vytváříme občanské sdružení *Dodge City, dětská trampská osada*. Stěhujeme také táborovou základnu do Pekla nad Zdobnicí. Třetí tábor je motivován americkým *Ponny Expresem*. Nádherná příroda, divoká řeka a krásné počasí. Stabilizuje se jednak představa dalších táborů, a jednak osazenstvo. V tomto prostředí jsme tábořili další tři roky. Zažili jsme zde *Olympijské hry*, ale i *Tajuplný ostrov*. Rovněž děti podstatně přibylo. Už nás jezdí kolem padesáti táborníků.

V roce 1998 naše občanské sdružení zakládá Šachový klub Kámen v Chotěboři a Cyklistický klub v Malině u Šumperka. Od této chvíle je naše činnost během roku zaměřena na šachové tréninky, turnaje, cyklokurzy a případně na akce v době školních prázdnin (podzimních, jarních a o Velikonocích). Náš šachový klub se za šest let stal jedním z nejlepších mládežnických klubů v Pardubickém kraji. V současné době čítá 54 členů. Jak dospělých, tak především dětí. Mezi naše největší úspěchy patří: 1. místo Filipa Valy v přeboru Moravy v r. 2004 (v současné době je mu 12 let a má ELO 1974) a 1. místo Šimona Bielčika v krajském přeboru žáků v roce 2004.

představujeme

Dodge City z webu

Šachový klub *Kámen Chotěboř* jsme založili v roce 1998. Základem je práce s dětmi. Tři skupiny dětí se učí hrát šachy. Jedna skupina působí v Habrech, druhá v Chotěboři (obě pod vedením p. uč. Bielčika) a třetí, což jsou začátečníci a děti kolem 5 let, trénuje též v Chotěboři (vedení R. Bielčíková). Všechny tyto děti dohromady se zúčastňují krajské soutěže, krajských přeborů a mistrovství. A to jak v kategorii družstev, tak v jednotlivcích. V roce 2003 jsme již zaznamenali jisté úspěchy. V družstvech to bylo 3. místo v krajském přeboru mladších žáků a 9. místo na Mistrovství ČR přeboru škol. V jednotlivcích jsme získali 2. místo v krajském přeboru do 10 let (Šimon Bielčík), 5. místo do 10 let a 4. místo do 8 let na Mistrovství Čech (Nikol Golubeva, Sára Bielčíková). Ovšem největší naší chloubou je náš odchovanec Filip Vala, který přešel do *Jiskry Havlíčkův Brod* a hraje již extraligu starších žáků. V roce 2003 vybojoval 1. místo na Mistrovství Moravy do 12 let.

V letošním roce usilujeme o postup našeho družstva do 1. ligy mladšího dorostu. Tomu však musí předcházet vítězství v krajském přeboru žákovských družstev.

Nemůžeme však zapomenout na každoroční letní dětské tábory. V roce 2000 jsme opět změnili základnu. Již nejezdí na tábor třicet čtyřicet dětí, ale šedesát a více.

Prostředí borových lesů v Mlýnku u Velin, kousek od Holic v Čechách, nás upoutalo natolik, že letos jedeme do této základny již popáté. Zažili jsme tady *Kryštofa Kolumba, Divoký západ, Pravěk* i *Rychlé šipy*.

Letos se těšíme na *Rok v Dodge City*. Na začátku srpna budeme v Mlýnku prožívat Masopust, velikonocní tradice, Mikuláše, Vánoce a jiné významné dny celého roku.

Mezi naše největší problémy patří získávání peněz. Zkoušíme to všude – na Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy ČR, na Kraji Vysočina, v Městě Chotěboři, mezi firmami. Hlavně s firmami je problém: Vysočina nepatří mezi ekonomicky silné kraje, takže kvalitních a prosperujících firem je u nás málo. Je pravda, že se nám daří obstarávat ceny (na šachové turnaje, jako odměny na táborech...) spíše v Praze a v Brně.

*Jindřich Bielčík
foto archiv autora*

Kontaktní adresa:

DODGE CITY, d.t.o.
Na Chmelnici 1595
583 01 CHOTĚBOŘ
e-mail: jindrich.bielcik@tiscali.cz
www.sachykamenchotebor.harry.cz

Když „parta“ znamená „oddíl“

Že v našich sdruženích vychováváme svěřené děti, i když „jen“ stavíme stany, o tom nikdo z vedoucích nepochybuje. A že jsme častokrát úspěšnější

naše téma

než jejich rodiče, to se učí na různých školeních a vnímaví vedoucí to už taky vysledovali u svých svěřenců. Čím je dítě starší, tím to s ním rodiče mají těžší a více dá na působení party. Nejlepší je, když ta parta znamená oddíl. To pak máme jako oddíloví vedoucí vyhráno. Samozřejmě to nejde až tak přímočaře, ale jsou to postupné krůčky, kdy odbojný mladý muž a tvrdohlavá slečna jsou čím dál víc přístupni našim argumentům, potřebám družiny a posleze i našim přáním.

To je ovšem přístup pedagogického génia, ale všichni vedoucí v oddílech géniové nejsou. Tam, kde je víc než jeden vedoucí, už je mezi nimi vidět rozdílný přístup – a stejně rozdílný přístup mají děti k vedoucím. Někoho poslechnou „na slovo“ i největší zbojníci, z jiného si dělají pumpičku i malí nováčci. A to je ta pravá alchymie vytváření autority vedoucího mezi dětmi. Osvědčené přístupy jednoho vedoucího nezabírají jinému. Žádná zkušenost není přenositelná. Přehánění pozitivních vlastností děti odpuzuje, jejich absolutní nedostatek rovněž.

Máme v oddíle vedoucího, velmi ochotného a obětavého, který dětem neumí poručit... a tak jej neposlouchají. A přitom nám nyní chybí mezi ostatními vedoucími – dívkami mužský vzor. To je jako v rodině, i v oddíle děti potřebují mužské a ženské vzory chování. S někým chodí hrát bojovky a k jinému přijdou si nechat pofoukat bolístku. Dohromady to nefunguje.

Ani nelze říci, že zkušenost a autorita přicházejí s věkem. Děti kolikrát víc berou mladšího vedoucího, téměř jejich vrstevníka, než zasloužilého kmeta.

Prostě ošemetná věc, ta autorita. Ale ve většině oddílů se to daří, vedoucí si najdou nebo vychovávají okruh dětí, se kterými si oboustranně rozumí, časem z nich vyrostou pomocníci a noví vedoucí. Tedy jen z některých, ze všech vedoucí být nemůžou – to by neměli koho vést.

A jeden čerstvý příklad za všechny. Rodiče (48) mají v oddíle svého syna (18) jako začínajícího vedoucího a takto hovoří k vedoucímu oddílu (35): „Domluv tomu našemu Pepíkovi, aby šel na tu školu do Brna. Naše slova pouští jedním uchem tam a druhým ven, ale na tebe dá.“ No řekněte, není to čítankový příklad autority vedoucího?

Mojmír Nováček, Asociace TOM

Možná přijede i tank

Jak se na Bambiriádu 2005 připravují v Chrudimi

Bambiriáda 2005 je ještě velmi daleko, ale to rozhodně neznamená, že odpočíváme. Přípravu jsme zahájili již v srpnu 2004, kdy jsme začali shánět sponzory na další ročník. A v závěru roku se nám to podařilo – pro regionální Bambiriádu v Chrudimi jsme sehnali generálního partnera, společnost ČEPS, a.s. Díky ní mohou veškeré další přípravy probíhat podstatně klidněji, neboť jsou zajištěny zdroje financování. To nám umožňuje již dnes vyjednávat ty největší lákadla Bambiriády. Letošní motto zní: Bambiriáda aneb *Na křídlech dětské fantazie* s motivem létání a volnosti, a tak jsme se rozhodli na chrudimské Bambiriádě přivítat vrtulník. V současné době probíhají jednání, ale pevně věříme, že se nám to podaří. A abychom zůstali u té fantazie, tak možná do parku Na Střelnici v Chrudimi, kde akce probíhá, přijede i tank, což uvítají zejména kluci. Dívčí část „publika“ bychom chtěli potěšit nějakým finalistou populární soutěže SuperStar.

Nejvíce pyšní jsme ale na to, že akce má již svůj zvuk a že jí plno lidí fandí.

Spolupráce se sdruženími je dobrá a má tendenci se ještě zlepšovat. Někdy se ovšem stane, že některá sdružení mají třeba chuť se Bambiriádu zúčastnit, ale z časových důvodů to jen těžko mohou zvládnout: v Chrudimi je totiž Bambiriáda ve čtvrtek a v pátek. I tak si ale řada sdružení vždy nějak poradí.

Bambiriáda 2005
CHRUDIM
přehlídka sdružení dětí a mládeže z Pardubického kraje
VÍTÁME VÁS!
Čtvrtek 26. května & Pátek 27. května 2005
8.00 – 18.00 hod. • Park Na Střelnici, Chrudim

ZÁKAZ KOUŘENÍ ZÁKAZ VOLNĚHO POHÁNĚNÍ PSŮ ZÁKAZ POZÍVÁNÍ ALKOHOLU

DOPROVODNÝ PROGRAM

Pokud jde o naše zkušenosti se státní správou a samosprávou, ty úplně nejlepší máme se samotným městem Chrudim, jehož představitelé se nám snaží vyjit maximálně vstříc, a to nejen finančně, ale také skutky. Bambiriáda je totiž ve městě velkou a prestižní akcí.

Z ČRDM

V minulém roce se nám podařilo na Bambiriádu do Chrudimi pozvat i větší část radních Pardubického kraje a ukázat jim, co umíme a co nabízíme. Myslím si, že máme co nabídnout a že by kraj mohl věnovat větší pozornost této akci a klidně ji zařadit i do vybraných akcí Pardubického kraje. To se bohužel ale nestalo a finanční podpora ve výši 20.000 Kč by mohla být jistě i lepší. Zrovna jsem si přečetl, že Pardubický kraj vysílá 279 účastníků na Olympiádu dětí a mládeže do Brna a náklady jsou 1,6 milionů korun, což znamená, že náklady na jednoho účastníka jsou přes pět tisíc. Kdybych takovou částku dostal na našich 6662 návštěvníků, tak se příznám, že bych asi ani nevěděl, jak „utrátit“ ty tři miliony... ☺

Konečně se nám daří získávat na svoji stranu podnikatelské subjekty. Po třech ročnících jsme se loni v létě na ně obrátili – a půlroční *fundraiserovská* práce se vyplatila. Občas to sice bylo velmi náročné, ale výsledek stál za to.

Je zajímavé, že u jedné velké nadnárodní společnosti jsme se dozvěděli důvod, proč tuto akci nepodporí: je totiž politická! A když jsem se zeptal proč, tak jsem se dozvěděl, že se na ní představují skauti, pionýři a mladí sociální demokraté... Hmm, tak to jsme dopadli. ☺

Co bych podotkl na závěr? Již dnes se těším, až bude po akci a budu si moci říct: další ročník máme za sebou, opět úspěšnější... A doufám, že to budu moci prohlásit.

Roman Málek, Chrudim
koordinátor Bambiriády pro Pardubický kraj,
(pomáhá zajišťovat 4. ročník zmíněné akce)
foto archiv autora

Tomická ohlédnutí

OKOŘ 2005

Již sedmatřicetkrát byl odstartován od veleslavínské školy v Praze 6 pochod Tříkrálová Okoř, pořádaný turistickými oddíly Svišti a Bublíny z Roztok. Akce proběhla 8. ledna 2005. Jarní a slunečné počasí vylákalo do přírody na 800 „pochodníků“, kteří si mohli zvolit trasu podle svých fyzických možností (13,16,28,44 km), u kaple v Čičovicích se mohli občerstvit grilovanými pochoutkami, zúčastnit se MATUSA (malého turistického sázení), prohlédnout si hrad Okoř a zhlédnout vystoupení šermířské skupiny Skeleton. V roztockém zámku čekala na účastníky pochodu trojice králů a občerstvení. Všichni „pochodníci“ si odnesli milou upomínku.

Klubovna málem praskla!

Ve středu 17. listopadu se klubovna oddílů TOM Kasiopea a Delfini naplnila až po samý okraj tomíky a jejich kamarády. Více než čtyřicet dětí a vedoucích si přišlo na akci pořádanou Jihomoravskou krajskou radou A-TOM vyzkoušet nové hry, jejichž

nákup podpořil Jihomoravský krajský úřad. Klubovnou se pak proháněli chameleóni, lordové a detektivové, kolonizátoři, pejsci a další hrdinové deskových her. Pokud vás mrzí, že jste nemohli být u toho, kontaktujte Františka Serbuse na čísle 603 194 024 nebo na mailu frodo@deka.cz a vyražte každé pondělí v podvečer do klubovny na Drobného 2 v Brně, kde si můžete nové hry vyzkoušet.

ze sdružení

Do rajčete se „vlezlo“ 89 tomíků

Ve středu 17. listopadu dopoledne to na akci pořádané Jihomoravskou krajskou radou A-TOM vypadalo, jako by se na ní nesešlo 89 tomíků a jejich kamarádů, ale spíše jako na srazu pavouků a pavoučků. Po zdech vzhůru šplhali malí i velcí, ze stěn visela podivná vlákna a na nich se dolů spouštěli členové osmi oddílů A-TOM a jejich kamarádi.

Své horolezecké umění si tomíci mohli díky podpoře Magistrátu města Brna vyzkoušet na jedné z největších horolezeckých stěn v Evropě. Tato báječná stěna na Kounicově ulici v Brně se jmenuje Rajče.

Martin „Myšák“ Přibyl, Jihomoravský krajánek

ČRDM podepsala stěžejní smlouvu s Generali

Zástupci České rady dětí a mládeže (ČRDM) a Generali Pojišťovny a.s. podepsali v pondělí 10. ledna 2005 další smlouvu o úrazovém pojištění. Náplň smlouvy je přitom pro činnost dětských a mládežnických spolků nepochybně stěžejní. V praxi to totiž mimo jiné znamená, že všichni – tedy i neorganizovaní – účastníci akcí pořádaných sdruženími zastoupenými dětskou a mládežnickou „střechou“ se mohou i nadále spoléhat na pojistnou záštitu páté největší pojišťovny na tuzemském trhu. Navíc, poprvé v pětileté historii spolupráce ČRDM a Generali, pokrývá smlouva o úrazovém pojištění dvouleté období, předtím se uzavírala vždy na jeden rok.

Slavnostního podpisu v sídle Generali v Bělehradské ulici v Praze 2 se kromě představitelů smluvních stran zúčastnili i pracovníci Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT). Nechyběli ani zástupci některých dětských a mládežnických organizací, konkrétně Junáka, Pionýra či Asociace turistických oddílů mládeže.

„Velice si vážíme spolupráce s pojišťovnou Generali, protože přináší i jistý výchovný moment do naší činnosti se sdruženími dětí a mládeže,“ podotkl v krátkém proslovu předseda ČRDM Pavel Trantina. „Výchovný moment spočívá v tom, že máme velice důvěryhodného a vzácného partnera, se kterým se dokážeme vždy rychle a spolehlivě dohodnout,“ vysvětlil. Výsledkem vzájemné komunikace, především v uplynulém roce, je podle něj dokument, který pro dalších 24 měsíců přináší mnohá zlepšení a inováce.

Pavel Trantina se zmínil i o příkladech další spolupráce: „Jednáme společně o pojistce odpovědnosti – to je teď můj denní chléb – ale pro nás je klíčová skutečně tato smlouva, kterou uzavíráme ve

prospěch dětí a mládeže,“ miní šéf ČRDM. Poznamenal, že ČRDM je již druhým rokem jediným subjektem, který zmíněnou pojistku pro sdružení dětí a mládeže, a to nejen pro své členy, uzavírá. „Za to, že jsme skutečně schopni ji uzavřít, patří dík ministerstvu školství, které se výrazným způsobem podílí na úhradě nákladů,“ dodal Pavel Trantina.

Pro nedávno jmenovanou ředitelku odboru pro mládež MŠMT Ing. Evu Bartoňovou bylo – jak sama předeslala – jednání na Generali vlastně jakousi „premiérou“ v její nové roli související se státní správou. S radostí konstatovala, že se tam sešly tři subjekty – z podnikatelské, neziskové a státní sféry – které se dokáží domluvit. „V této chvíli mohu jen popřát, aby smlouva, která má být uzavřena na dva roky, byla smlouvou plnohodnotnou, ku pomoci těm, kvůli kterým je uzavírána,“ řekla Eva Bartoňová.

Slova díků často mířila směrem k hostitelům. „Vaše vystoupení jsem si s chutí užil. Víte, co takový pojišťovák nejraději slyší? Když ho někdo chválí,“ převzal s úsměvem pomyslnou řečnickou štafetu předseda představenstva Generali Pojišťovny Jaroslav Mlynář. Konstatoval, že z pět let fungující spolupráce mají nejspíš všichni zúčastnění radost a jsou spokojeni. Kdyby tomu tak nebylo, pravděpodobně bychom tu dnes společně neseděli, odtušil. Generali si podle něj ČRDM jako pojistníka a partnera váží. Jaroslav Mlynář upozornil, že v současnosti je celá řada pracovníků na vedoucích místech – včetně těch v „jeho“ pojišťovně – zaměstnána možná více, než je úplně obvyklé. Jsou tudíž rádi, že jejich děti, a mládež obecně, má někoho, kdo se trochu stará o to, jak tráví svůj volný čas. „Aby i ti, kteří možná na vašem nebo našem místě budou sedět za dvacet let, prošli mládím bez příliš velkého ohrožení od různých nebezpečí, která na ně dnes číhají,“ zobecnil Jaroslav Mlynář.

Když se pod textem smlouvy o úrazovém pojištění objevily patřičné podpisy, dostalo jednání v sídle Generali poněkud méně formální ráz a proměnlivé hloučky diskutujících se nerozešly za svými dalšími cíli a povinnostmi ani po hodině.

Jiří Majer

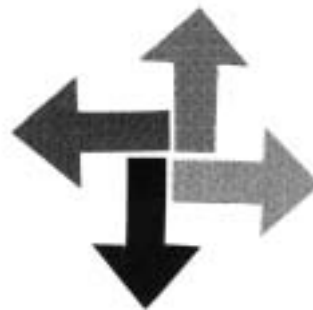
Kouzlo chvíle a místa

Hnutí Brontosaurus a Ekocentrum Hodonín vyhlašují **11. ročník celostátní** výtvarné, literární a fotografické soutěže **Máme rádi přírodu**. Jedním z hlavních cílů soutěže je, jako každoročně, přivést děti a mladé lidi k hledání a nalézání krásy přírody a krajiny, k umění dívat se kolem sebe. „**Kouzlo chvíle a místa**“, tak zní letošní ústřední téma soutěže. Autory soutěžních prací by mělo inspirovat k zamyšlení nad prostředím, ve kterém se pohybují a k vyjádření pocitů, jež v nich toto prostředí vzbuzuje.

S tím souvisí i dlouhodobější, výchovný cíl organizátorů, totiž vést autory soutěžních prací k úvahám o jejich postojích a přístupech k přírodě a její ochraně, k zamyšlení nad možnostmi další cesty civilizace a jejich osobní odpovědnosti za rozhodnutí, jak a kam dál.

zaměřeno jinam

Soutěž má dlouholetou tradici. Jubilejního desátého ročníku se loni, při příležitosti oslav

30. výročí Hnutí Brontosaurus, zúčastnilo bezmála jeden a půl tisíce mladých soutěžících z celé republiky.

Uzávěrka soutěže je 7. dubna 2005. Výsledky budou vyhlášeny u příležitosti mezinárodního Dne Země. Vítězné výtvarné práce vystavíme v několika prostorách (v loňském roce to byl Hodonín, Telč, Brno), literární dílka budou publikovány v tisku. Na vítěze čekají pěkné, zajímavé ceny.

Stejně jako v předchozích ročnících, tak i letos vyhlášíme vícero soutěžních kategorií. Soutěže Máme rádi přírodu se mohou zúčastnit jak děti předškolního věku, tak i děti ze základních a středních škol. Dílčí fotografické soutěže se mohou účastnit všichni zájemci bez omezení věku.

Kontakt na pořadatele:

ZČ HB BRĎO Vlkani
Moravská 184
Hodonín 695 03
brdo.vlkani@seznam.cz
Ekocentrum
Červené domky 4A
Mikulčice 696 19
ekocentrum.hodonin@seznam.cz

Rozpis kategorií:

1) předškoláci až 2. třída ZŠ

výtvarná oblast

- a) kresba – „Domov lesních skřítků“
- b) model – „Kouzelní kamarádi přírody“

2) žáci 3. až 4. tříd ZŠ

výtvarná oblast

- a) malba – „Kouzelný vodní svět“
- b) koláž – „Místo, které mají zvířátka rády“

literární oblast

- a) příběh – „Jak zvířátka zachránila studánku“

3) žáci 5. až 6. tříd ZŠ

výtvarná oblast

- a) malba – „Mezi stébly trávy“
- b) koláž – „Talisman z přírody“

literární oblast

- a) povídka – „Chvilka soumraku či úsvitu“
- b) recept – „Lektvar pro chvíle s přírodou“

4) žáci 7. až 9. tříd ZŠ

výtvarná oblast

- a) malba – „Místo, které přitahuje“
- b) fotografie – „Kouzlo chvíle a místa“

literární oblast

- a) úvaha – „Místo pro přírodu“

- b) báseň – „Paměť místa“

5) středoškoláci

výtvarná oblast

- a) malba – „Setkání s tajemstvím přírody“
- b) fotografie – „Kouzlo chvíle a místa“

literární oblast

- a) úvaha – „Chvilka a místa, která nám zbyly“
- b) projev – „Věřme ve věčné chvíle přírody“

6) vysokoškoláci a všichni ostatní

výtvarná oblast

- a) fotografie – „Kouzlo chvíle a místa“

literární oblast

- a) úvaha – „Kouzlo chvíle a místa“

Soutěžní podmínky:

– do soutěže budou zařazeny jen dílka vztahující se k tématu soutěže

– nevyžádané práce nevracíme a pořadatelé si dovolu-
jí s nimi dále nakládat

– pořadatelé si vyhrazují právo zveřejnit zaslané
práce (za dodržení autorských práv)

– dílko musí být čitelně označeno jménem, adresou,
třídou, názvem školy, věkem autora, názvem dílka a
soutěžní kategorií

– maximální počet soutěžních prací od jednoho au-
tora – 3 literární a 3 výtvarné (fotografické)

– nejmenší rozměr malby, kresby nebo koláže je for-
mát A4

– u plastických výtvarů dbejte na trvanlivost dílka
(kvalitní lepidlo, apod.)

– formáty fotografických dílek: min. 10 x 15, max.
neomezeno, max. 3 fotografie na jednoho účastníka

– neposílejte prosím fotografie vytištěné na kance-
lářském papíře (z tiskáren)

Soutěžní práce zasílejte na:

**Ekocentrum
Červené domky 4A
695 03 Hodonín
BRĎO Vlkani
Moravská 184
Mikulčice 696 19**

Junior Internet 2005

Jednou z hlavních akcí Března – Měsíce internetu bude 6. ročník dětské konference *Junior Internet*, již obohatí účastníci ze Slovenska, Lucemburska a Litvy. Projekt je určený dětem a mládeži, kteří se o internet aktivně zajímají a vytvářejí na něm mj. webové stránky. Březnové konferenci předchází nomináční soutěže, které byly vyhlášeny již nyní. O Junior Internetu jsem informovali podrobněji v příloze Archy č. 8; bližší informace lze získat též na internetové adrese www.juniorinternet.cz.

Svět očima dětí s novinkou

Literární a výtvarné soutěže mají na ministerstvu vnitra tradici. K té patří i skutečnost, že záštitu nad ní má ministr vnitra. V loňském roce tak shodou okolností právě předávání cen při této soutěži bylo jednou z prvních akcí, které se František Bublan účastnil v roli ministra vnitra. Každý ročník má své osobité téma. Ten právě startující je doplněn navíc velmi originálním soutěžním úkolem.

Do projektu nově zapojil hudební skladatel Richard Pachman, který poskytl dvě své skladby. K první (*Když máš rád*) budou děti na základě získaných informací k jednotlivým tématům psát slova, tedy text písně. Druhá skladba s názvem *Sunset* bude naopak zaměřena na pocitové dojmy ze skladby, které děti zachytí ve svých dílech. Skladby najdete na internetových stránkách projektu (www.mvcr.cz/soutez).

Zaslaná soutěžní díla budou hodnocena v pěti kategoriích zpracování:

* Hudební (zpěv, tanec, složení skladby, hra na hudební nástroj...)

* Dramatická (přednes, vytvoření divadelního představení, příběhu, šoty...)

* Výpočetní technika (např. vytvoření webových stránek na dané téma, vyhledávání zdrojů a jejich následné zpracování, práce s výpočetní technikou k dosažení určitého výsledku)

* Literární (vlastní názory, básně, pohádky...)

* Výtvarná (výkresy, trojrozměrná díla...)

Soutěžní témata prvního kola (leden – květen):

1. Děti na útěku 2. Dětská práva a povinnosti

Podrobné informace k dětské soutěži, včetně podkladových materiálů k tématům, najdete na internetových stránkách Ministerstva vnitra na adrese www.mvcr.cz/soutez (**Svět očima dětí**) nebo získat na telefonu **974 832 972**.

Debrujaři se dohodli s Muzeem

V úterý 18. ledna 2005 došlo k podpisu dohody o spolupráci mezi Muzeem hl. m. Prahy a Asociací malých debrujařů ČR, která stanovuje aktivity obou partnerů na letošní rok. Dohoda podle její preambule vychází ze společného zájmu na zkvalitnění postupů k dosahování společných cílů, kterými jsou: podpora rozvoje osobnosti mladých lidí, zejména mravních, sociálních a intelektuálních schopností. Mimo jiné má umožnit dětem a mladým lidem využívat volný čas k rozvíjení tvořivé schopnosti a znalostí v oblasti vědy, techniky, ekologie, historie, kultury a dalších oborů. Dohoda má také přispět k nenucenému pochopení různých jevů a zákonitostí a utváření nové cesty k poznání, tvořivosti, a to zejména formou zábavných pokusů s jednoduchými pomůckami z různých oblastí vědních oborů. Nabídkou aktivního využití volného času má rovněž pomáhat v boji proti kriminalitě, nežádoucím druhům závislosti a dalším sociálně patologickým jevům působícím na děti a mládež. Smyslem dohody je také podporovat a dbát na rozvoj aktivit v rámci evropských kultur a podporovat snahy o trvale udržitelný rozvoj.

*podle webové stránky
Asociace malých debrujařů ČR
www.debrujar.cz
foto archiv sdružení*

Mezinárodní setkání zlatých účastníků

Každé tři roky pořádá Mezinárodní asociace Ceny vévody z Edinburghu setkání účastníků a absolventů zlatého stupně Programu. Do exotického Hong Kongu, který mezinárodní setkání letos hostí, odletí i jeden zástupce českého Eddieho. Vysílaný delegát bude komisí vybrán z kandi-

dátů přihlášených do 31. ledna 2005. Obecné požadavky zní: absolvent zlatého stupně Programu (možno i nedokončený), věk 20-30 let, dobrovolná práce na národní úrovni, velmi dobrá znalost angličtiny, schopnost (re)prezentovat český Program. (zap) převzato z webové stránky Programu pro mládež
*Cena vévody z Edinburghu
www.eddie.cz*

Staropražské legendy a strašidla

Dužina Tangram uspořádala ve čtvrtek 9. 12. 2004 večer pro žáky ze speciální školy pro tělesně postižené z Jedličkova ústavu tajuplnou procházku Starým Městem. Na trase nás náš průvodce, kouzelník, seznamoval se zajímavými legendami Prahy. Nechyběla ani strašidla, která se vždy objevovala u starobyklých domů. Trasa vedla od Prašné brány přes Ungelt a Staroměstské náměstí a končila u Karlova mostu, kde se s námi rozloučil vodník a po objevení čokoládového pokladu jsme si všichni zamlsali. Akce se velice vydařila a již se všichni těšíme na pokračování.

*Marie Wolfová
převzato z webové stránky Duhy,
sdružení dětí a mládeže pro volný čas, přírodu a recesi www.duha.cz*

VIII. národní krojový ples FOS

Mezi nejkrásnější akce plesové sezóny v celostátním měřítku již po řadu let bezesporu patří Národní krojový ples Folklorního sdružení ČR, který se již poosmé uskutečnil 5. února 2005 v Domě kultury ve Žďáru nad Sázavou. Více než čtyři stovky tanečnicků v lidových krojích z různých koutů Čech, Moravy a Slezska, několik lidových muzik, pestrý program a řada významných hostů včetně zahraničních návštěvní-

ků, to byly hlavní magnety, které každoročně přitahují hosty z celé republiky a způsobují, že Dům kultury ve Žďáru nad Sázavou bývá přes poměrně slušnou kapacitu beznadějně vyprodán.

V posledních letech bývá každý ročník plesu věnován vždy některému z národopisných regionů České republiky. Po Chodsku, je muž byl ples věnován v minulém ročníku, letos patřil Valašsku; pomyslnou štafetu v roce 2006 převezmou Jižní Čechy.

*podle webové stránky
Folklorního sdružení ČR*

www.fos.cz

(autor: Jiří Pospíšil)

foto archiv sdružení

Brožurka „Kudy z nudy“

Výše uvedená tiskovina vydaná v prosinci 2004 s náměty pro petrou klubovní činnost pro klubaře a oddíly SPJF (a také pro neorganizovanou mládež) se úspěšně zapisuje do podvědomí mladé generace. Byly již rozeslány desítky výtisků, pobočka SPJF v Třebíči si v nejbližších dnech hodlá v Brně vyzvednout cca 80 výtisků. Dobré ocenění sdělují i někteří starší foglarovci, kteří obdrželi autorské výtisky (např. František Ulč ji hodnotí jako velmi užitečnou a staví ji na roveň Zápisníku 13 bobříků).

Brožurku obdrží např. i velká „Centra volného času“ pro neorganizovanou mládež. Pokud o ni bude trvalý zájem předpokládáme dotisk v II. pololetí 2005, vše záleží zejména i na dotacích z MŠMT, z různých fondů atd. První vydání vyšlo v počtu 2000 ks, má 64 stran a 8 stran barevné přílohy včetně obálky od Jiřího Petráčka. Brožurka formátu A5 je zdarma, kdo ji objedná pro klubaře, zasílá v dopise pošt. známku buď za 15 Kč (1 výtisk), 18 Kč (1 - 4 výtisky), 22 Kč nad 5 výtisků.

*z webové stránky
Sdružení přátel Jaroslava Foglara
www.spjf.cz*

Spolupráce stvrzená smlouvou

Dne 10. 1. 2005 byla v pojišťovně Generali slavnostně podepsána smlouva úrazového pojištění pro členská sdružení České rady dětí a mládeže (ČRDM).

Předseda představenstva Generali Pojišťovny A. S. Jaroslav Mlynář a předseda ČRDM Pavel Trantina

Historie spolupráce ČRDM s pojišťovnou Generali se datuje již od konce roku 1999, přičemž první smlouva byla uzavřena od 1. 1. 2000. Od té doby se pojišťovna Generali každoročně účastnila výběrového řízení a vyšla z něj pokaždé vítězně.

V roce 2005 tak pokračuje vzájemná spolupráce již pátým rokem. Poprvé letos však byla smlouva uzavřena na dva roky.

A v čem se pojistná ochrana v oblasti úrazového krytí změnila?

Po vzájemné dohodě směřovaly změny zejména k většímu zdůraznění pojistné ochrany pro děti, jejichž ochrana je hlavním smyslem sjednávané smlouvy.

Proto bude denní odškodné vypláceno dětem již od prvního dne nezbytného léčení úrazu, zatímco dospělým od 29. dne léčení.

Kromě této změny byl rozšířen seznam úrazů, za které se vyplácí pojistné plnění formou paušálních částek. Dosud se paušální částky vyplácely pouze za zlomeniny u dětí. Nyní byl seznam úrazů rozšířen také na další úrazy dětí i dospělých: jedná se o ztrátu trvalého zubu, jizvy nebo porušení Achillovy šlachy.

Nadále platí, že paušální částky se vyplácejí v případě, že vyplacená paušální částka by byla vyšší než případný nárok z denního odškodného.

Paušální částky jsou stanoveny následovně:

- ztráta trvalého zubu následkem působení zevního násilí **1 000 Kč**
- jizva způsobená úrazem o délce min. 6 cm, v příp. jizvy na obličeji a na krku min. 3 cm (nevztahuje se na jizvy způsobené jakýmkoli chirurgickým zákrokem) **1 000 Kč**
- porušení nebo ruptura Achillovy šlachy (odchylka od článku 5 zvláštních pojistných podmínek) **2 000 Kč**

náš partner

Dětem do 18 let je navíc nadále poskytováno pojištění zlomenin s následujícími paušálními částkami:

- zlomenina dlouhé kosti, kosti lební a pánve **1 000 Kč**
- zlomenina krátké kosti **500 Kč**

Pro úplnost uvádíme přehled pojistných částek pro děti a pro dospělé v roce 2005:

DĚTI	
Denní odškodné od 1. dne, karence 7 dní	150
Trvalé následky úrazu – progresivní plnění	200 000
Smrt úrazem	60 000
DOSPĚLÍ	
Denní odškodné od 29. dne	100
Trvalé následky úrazu – progresivní plnění	100 000
Smrt úrazem – dospělí	60 000

Partnerství ČRDM a pojišťovny Generali není pouze v oblasti úrazového pojištění, ale současně též v oblasti pojištění odpovědnosti, resp. pojištění majetku a cestovním pojištění. Spolupráce probíhá také v oblasti marketingu – Generali se spolupodílí na organizaci Bambiriády, přehlídky volnočasových aktivit jednotlivých sdružení.

Generali se společně s ČRDM účastní i dalších aktivit – například setkání v Senátu, účast na výstavě Regiontour, společná komunikace na úrovni ministerstev, setkání se zástupci státní správy, měst a obcí, ale též s vrcholnými představiteli našeho státu a politiky.

Skutečnost, že naše vzájemná spolupráce vchází již do pátého roku trvání, je nejlepším důkazem oboustranné spokojenosti.

Loďka ČRDM kamarádí se lvem Generali už řadu let

Asie, která se potýká s následky ničivé přílivové vlny tsunami, potřebuje naši pomoc – nejen dnes, ale i zítra a pozítří. Jsme na jedné Zemi, připomíná předseda ČRD M Pavel Trantina ve svém apelu směrem k dětským a mládežnickým sdružením i jednotlivcům motto loňské Bambiriády. Prosincovou katastrofou dostalo heslo ještě trochu jiný, mnohoznačnější význam... „Asijským“ materiálům jsou v prvním čísle letošního ročníku Archy věnovány hned tři stránky.

Jako každý rok, tak i letos v lednu proudily do areálu brněnského výstaviště davy návštěvníků, kteří si přijeli prohlédnout prestižní mezinárodní veletrhy cestovního ruchu Regiontour a Go. V rámci doprovodných akcí měli – vlastně už také tradičně – možnost zjistit i to, jak fungují některá sdružení ČRD M a jaký program nabízejí pro využití volného času dětí i dospívající mládeže: foglarovci, debrujáři, folkloristé, tomíci, INEX-SDA... Bylo z čeho vybírat.

Zástupci šesti krajských rad dětí a mládeže (a ČRD M) si k sobě našli cestu v půli ledna v Brně, kde se zúčastnili pracovního semináře. Uspořádala ho pro ně Jihomoravská RDM; cílem setkání bylo informovat se vzájemně o situaci krajských rad, jejich práci, úspěších i problémech. Jestlipak se brněnský impuls dále zúročí?

„Kdesi daleko v Lužických horách, uprostřed lesů, na konci tenounkých cest, v čase tajemného adventu, se už mnoho let dějí andělské zázraky. I na sklonku loňského roku ze tmy zazářilo světlo, bylo slyšet šustění andělských křídel, tóny písní a rozpuštěný smích těch nejmenších andělků.“ Na andělskou slavnost vás pozvalo sdružení Letní dům.

Rýžování zlata a cestu kolem světa, olympijské hry a tajuplný ostrov, kurzy cyklistiky a šachový klub... – Tak tohle všechno a ještě spoustu dalších her a akcí už stihli členové spolku, který si říká Dodge City, dětská tramská osada. Jako samostatné občanské sdružení funguje od roku 1996, ale jeho kořeny sahají vlastně až před Sametovou revoluci. Dodge City dnes čítá přes padesát duší naladěných na vlnovou délku romantiky, zábavy a dobrodružství.

Vychovávat děti pomocí přirozené autority – tak to chce mít znalosti, cit pro věc, hodně štěstí, pevnou vůli, spoustu trpělivosti, nadměrné množství obratnosti a šestý smysl, píše ve svém úvodníku Marie Molková. Téma Archy, kterou právě držíte v rukou – autorita a výchova – se vlastně prolíná každým jejím číslem. V tomhle rezonuje s obsahem zmíněného fejetonu třeba profilový rozhovor s Radimem Paloušem, zasvěcený text Mojžíra Nováčka anebo připomínka ankety o nejoblíbenějšího učitele Zlatý Ámos.

